

Kakšno naj bo zimsko hranjenje ptic

Marijan Govedič

Verjetno se ne bom zmotil, če bom napisal, da je večina bralcev že kdaj poskušala hraniti prostoživeče ptice. Številni pa jih tudi aktivno krmite, a niste prepričani, če morda pri tem naredite kakšno napako. Prispevek je namenjen vsem tistim, ki krmite ptice in želite svoje znanje pri tem izpopolniti. Na kaj vse moramo biti torej pozorni pri krmljenju ptic pozimi?

Krmilnice

Osnova krmilnice naj bo plošča velikosti najmanj 25 x 25 cm z robom 3-5 cm, da veter ne bo odnašal hrane ali da pri brskanju ne bo padala na tla. Nad ploščo naj bo streha, ki varuje hrano pred dežjem in snegom. Streha naj sega čez rob plošče. Višji je rob plošče, bolj naj bo streha dvignjena, da bodo imele ptice dober pogled v krmilnico in iz nje. Vsi drugi umetniški dodatki na krmilnici ptic ne bodo pritegnili, večina pa jih tudi ne bo odbijala. Po izkušnjah Britancev se ptice izogibajo rumenim in črnim, privlačijo pa jih srebrne, rjave ter modre barve. Če želite izdelati veliko krmilnico, vam priporočam, da se raje odločite za dve manjši, saj se bodo ptice lažje razporedile in ne bo prihajalo do nepotrebnih trenj med njimi.

Ko smo izdelali krmilnico, se pojavi eno izmed ključnih vprašanj. Kam namestiti krmilnico? Večina ljudi, ki postavijo krmilnico, si želi ptice pri hranjenju tudi opazovati, nekateri jih želijo tudi fotografirati. Namestite krmilnico tako, da jo boste čim bolje videli. Ker ptice na krmilnici lahko opazujete ure in ure, poskrbite, da jo namestite tako, da jo boste videli iz sedečega ali celo ležečega položaja. Iz sedečega položaja bo tudi fotografiranje enostavnejše. Krmilnico lahko obesite, postavite na steber ali okensko polico. Krmilnica naj bo vsaj 150 cm od tal. Lahko je tudi višje, vendar pri postavitvi mislite na to, kako boste dodajali hrano in jo čistili. Krmilnica naj bo dovolj blizu kakšnega drevesa, kjer se ptice najprej ustavijo in razgledajo po okolici in šele nato priletijo do krmilnice. Veliko število ptic na enem mestu lahko pomeni večjo verjetnost okužb in s tem povezan pogin. Zato poskrbite za redno čiščenje krmilnice.

Različnost hrane - različnost ptic

Od vrste hrane in od postavitve krmilnice je odvisno, katere

ptice bodo obiskovale vašo krmilnico. Najpogostejša hrana, s katero krmimo ptice pozimi, so semena. V trgovinah se dobijo različne semenske mešanice za ptice, lahko pa jih krmite tudi s pšenico, ječmenom, ovsom, koruzo, prosom, ajdo ali njihovimi kosmiči. Uporabite lahko kakršna koli semena, ki jih uživamo tudi ljudje. Tudi suhe krušne drobtine so dobre, nikakor pa ne sveži ali celo plesnivi kruh. Tudi suho sadje je primerno. Najboljša hrana je tista z veliko maščobe, saj le te vsebujejo veliko energije. Takšna so semena lanu, sončnic, buč, orehov, lešnikov in arašidov. Pri kupovanju semen morate paziti, da niso slana. Prav tako lahko nastavljate pticam jabolka, goveji loj ali pripravke iz njega. Najpogostejše so lojne pogače. Zanje je osnova goveji loj, v katerega lahko vmešamo kakršna koli semena. Prednost teh pogač je v tem, da jih lahko obesimo ali pritrdimo na veje, drogove ali druga izpostavljena mesta. Za loj so primerne tudi redko pletene vreče, ki jih lahko obesimo. Najlonske vreče za krompir niso primerne, ker se vanje ptice pogosto zapletejo.

Pozimi, ko je malo hrane, ptice niso zelo izbirčne. Številne žužkojede vrste se prično prehranjevati s semeni. Z govejim lojem ali njegovimi pripravki boste pritegnili sinice ali celo detle. Ščinkavci, pinože, čizek in menišek imajo najraje lešnike, mešanice semen golobi, siva pevka, velika sinica, zelenci in kalin, lišček in kos pa sončnična semena. Če imate možnost, raztresite nekaj hrane tudi po tleh na več kupčkov ali pa postavite krmilnico na tla vendar brez strehe (samo osnovno ploščo z robom), saj nekatere ptice zelo redko zaidejo v krmilnico. Več različnih kupčkov bo zagotovilo, da bodo tudi slabotnejši osebkii imeli dostop do hrane. Na tleh se najpogosteje prehranjujejo drozgi, škorci, taščica, siva pevka, ščinkavec, pinoža, stržek, kraljiček in

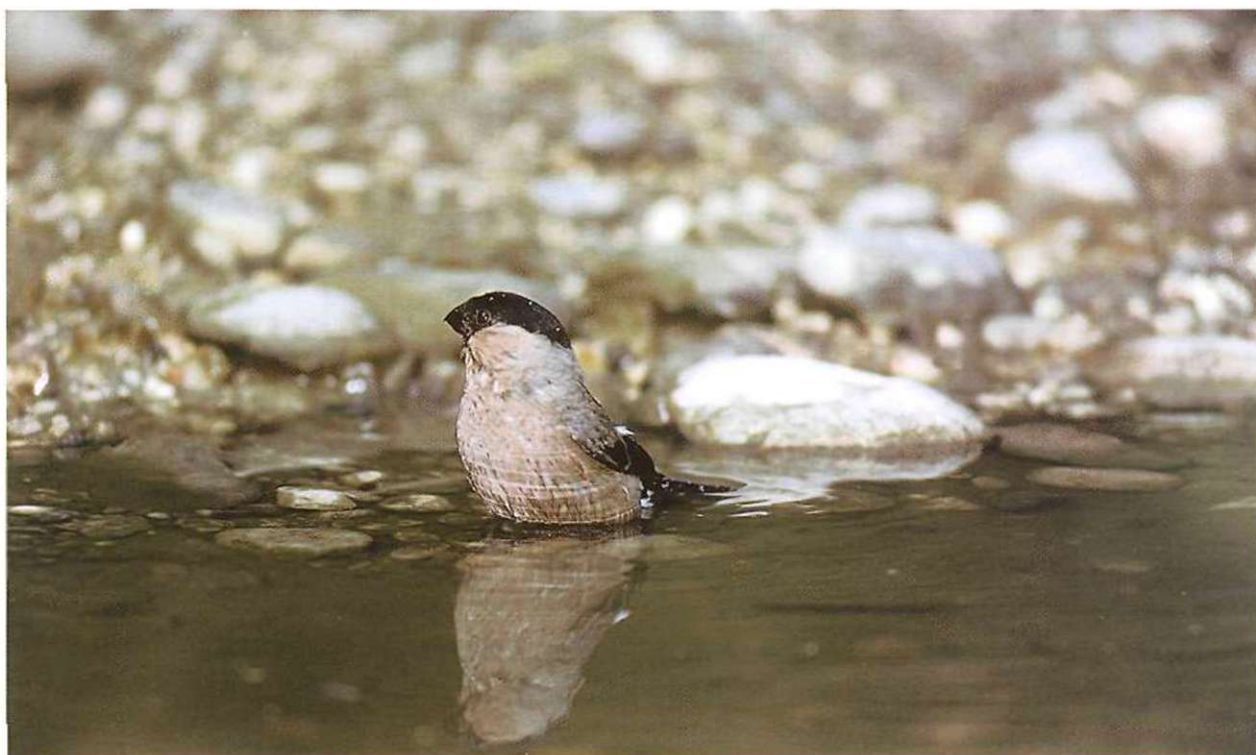

foto: Dare Fekonja

Čisto in dobro negovano perje je nujno za majhne ptice kot na primer za kalina. Če lahko zagotovite vir sveže vode, boste najverjetneje nagrajeni s posebnimi obiskovalci vašega vrta.

škrjanci. V dvignjenih krmilnicah so najpogostejše sinice, zelenci, kalini in dleski. Kdaj prenehati krmiti in koliko krmiti? Ptice lahko krmito celo zimo. Večina literature pogosto navaja, da ne v takšnih količinah, da si ptice potem več ne iščejo same hrane, nobena pa ne navaja, kakšna je ta količina. To je prepuščeno vam. Vsekakor pa ne smete naenkrat prekiniti hranjenja (npr. odhod na dopust), saj bo to zelo velik šok za ptice, če na enem mestu, kjer je bilo dalj časa mnogo hrane, le-te naenkrat zmanjka. Več je bilo hrane, večji bo tudi šok.

Na krmilnicah sta dva najpogostejša predatorja ptic. Eden je maček, drugi pa je popolnoma naravni plenilec ptic skobec. Če sosedove mačke lovijo po vašem vrtu, si lahko za začetek priskrbite svojo, saj bo v najslabšem primeru potem lovila ptice samo vaša mačka, ki jo tudi lažje nadzirate. Lahko si priskrbite tudi psa, saj ti običajno ptic ne plenijo, podijo pa mačke. Če imate pa vseeno probleme s tujimi mačkami, upoštevajte nekaj nasvetov. Talno krmišče in posoda z vodo naj bosta na odprtem ter preglednem prostoru, kjer ni nobenega nizkega grma ali kakšnega predmeta, za katerega bi se lahko skrile mačke. Takšen odprt prostor naj ima premer najmanj 5 metrov, saj bodo ptice na tej razdalji imele dovolj časa za odlet. Če nimate te možnosti, je bolje, da ptic ne privabljate k tlu. Ne pozabite, da talno krmišče nastaja tudi nehote pod vašo krmilnico, ko ostanki hrane padajo na tla in jih druge ptice pobirajo.

Krmilnico na drogu lahko pred mački zaščitite s tem, da ob drog zvežete nekaj vej, še posebej bodo zalegle tiste s trni, da bo drog krmilnice neprimeren za plezanje. Višina krmilnice 150 cm tudi zadošča, da mačke ptic ne dosežejo s skokom s tal. Če krmilnico obešate na drevo, naj bo na takšnem predelu, po katerem mačke ne morejo priplezati do nje. V nasprotnem predel založite z različnimi vejami, da jim otežite dostop. S stališča obrambe pred plenilci je najlažje obešanje oljnih pogač, loja, ali zato posebej prirejenih košar za semena. Krmilnica na odprtem ali talno krmišče je idealen lovni prostor za skobca. Skobec je naša avtohtona vrsta in ptice so njegov naravni plen. S hranjenjem ptic zvabimo ptice iz njihovih skrivališč in s tem postanejo lažji plen skobcev. Skobcu otežite plenjenje, če krmilnico postavite blizu kakšnega naravnega zavetja za ptice. Okrog vrha krmilnice lahko namestite tudi nekaj štrlečih vej, ki bodo zmedle skobca. ■ ■ ■

Za vse tiste, ki želite izvedeti kaj več o hranjenju ptic, priporočam Ptice okoli našega doma (Geister, 1977), Poskrbimo za ptice (Božič, 1997) ter Naši prijatelji na vrtu in v gozdu (Henze-Zimmermann, 1966). V njih boste našli zelo natančne načrte krmilnic, napotke o načinu hranjenja, izbiri hrane ter številne druge pomembne podatke.